

Becserkészve

Cserkészbeszélgetések

A cserkészzet jelenleg a világ legnagyobb ifjúságneveléssel foglalkozó mozgalma. Megalapítója értékrendjének és a megalakulásához vezető folyamatoknak köszönhetően egy olyan mozgalommá vált, ami akkortól és újszerű nevelési és tanítási eszközöket használva végzi ifjúságnevelő tevékenységét. Talán ennek a rugalmasságának és megújulási készségének is köszönheti, hogy vezetői között nagyon sok a gyakorló pedagógus, lelkész és pedagógusok, lelkészek és andragógiai módszereket használó szakemberek. A kortárs kisközösségek nevelési és andragógiai módszereket használó szakemberek. A kortárs kisközösségek nevelési és andragógiai módszereket használó szakemberek. A kortárs kisközösségek nevelési és andragógiai módszereket használó szakemberek.

Összeállításunkban a Romániai Magyar Cserkészszövetségben az utóbbi pár évben felelősségteljes feladatokat vállaló hét személlyel készült interjúk olvashatók. A beszélgetések alkalmával cserkészeti vezető újtujukról, szövetségen belüli munkájukról, valamint a cserkészzet ifjúságnevelő hatásáról kérdeztük őket.

¹ A cserkész módszer folyamatos, lelkiismeretre hallgató önnevelési rendszer, amely az alábbi négy elemből tevődik össze: fogadalom és törvények, cselekedve tanul és élménypedagógia, kisközösségi életforma (őrsi rendszer), folyamatos és ösztönző, vonzó és hasznos programok lehetőleg a természetben.

A módszer az önként vállalt fogadalomtételen és a cserkész törvények szerinti életen alapul. Ennek során a fiatalok öntevékeny kisközösségekben, felnőttek támogatásával a nevelési céloknak alárendelt és a résztvevők érdeklődésének megfelelő ösztönző és változatos programokon és tevékenységekben vesznek részt, amelyek ismeretszerzést, játékokat, énekeket és hasznos gyakorlatokat, valamint közösségi szolgálatokat tartalmaznak. A cserkészek a gyakorlatokat lehetőleg a szabadban, természeti környezetben végzik.

Ezt a kört a magyar cserkészzet egyetlen fontos dologgal egészítette ki a Teleki-hagyaték alapján: a magyar kultúra ápolásával, különös tekintettel a népi hagyományokra.

A romániai magyar cserkészzet fő sajátossága az, hogy ezen elemek mindegyike megtalálható benne, azonos fontossággal, szemben az egyéb közösségekkel, amelyek ezen elemek közül sokat nem tekintenek lényegesnek, másokat meg döntőnek tartanak. Ha egy közösségben ezek közül egy is hiányzik, akkor nem cserkészetről beszélünk! (Vezetői Kézikönyv, Romániai Magyar Cserkészszövetség, 2013.)

„A mai körülmények között is az életre nevel”

A csíkmadarasi **Bálint Lajos Lóránt** szövetségi elnök (37) gyerekkorában találkozott a közösségi élettel. Évente szerepelt a templomi pásztorjátékokban, néptánc csoportban táncolt, amatőr színjátszó csoportban vett részt, sokat turnézott és kirándult. Ma is aktívan részt vesz települése életében: önkormányzati képviselő, önkéntes tűzoltó, a fúvós zenekarban zenél, és jégkorongozik. Végzettsége szerint testnevelő tanár, a Csík-szeredai Iskolás Sportklub munkatársa.

Ozsváth Judit: Közel egy éve elnöke a Romániai Magyar Cserkészszövetségnek,

de cserkészélete ennél sokkal korábban kezdődött...

Bálint Lajos Lóránt: A cserkészzel gyerekként találkoztam 1990-ben, akkori plébánosunkon, Szabó Lajos atyán keresztül, aki alapító tagja az RMCSSZ-nek. Cserkészcsapatunk, a 4. számú Szent István Cserkészcsapat a szövetség első csapatai között alakult, azóta is több-kevesebb cserkészzel aktívan működik. 1990. július 10-én tettem fogadalmat Csíkmadarason, az első nagytáborban. A csongrádi cserkészcsapat meghívására 1991 nyarán Magyaregregyen táboroztunk, és ez a tábor nagyon mély nyomokat hagyott bennem. Őrsvezetőként tevékenykedtem a csapatban az első időtől, de csak megbízással, hisz akkor még itt nem volt ilyen alapos vezetőképzés, mint napjainkban.

1997 őszétől vezetem a cserkészcsapatot. Több próbálkozás után 2004 nyarán szereztem meg a segédvezetői képesítést, majd ugyanezen év őszén a cserkészvezetői képesítést. 2005-ben felkértek a csíki cserkészkerület vezetésére, ezt a munkát az idei évig végeztem. 2006-ban tagja voltam az első szövetségi őrsvezető-képző törzsének, azóta is részt veszek a vezetőképzésben. 2007-ben egy 22 fős csapattal részt vettünk az Angliában megszervezett cserkész világtalálkozón. 2011 nyarán képző jelöltként vettem részt a Magyar Cserkészszövetség vezetőképző táborában.

Fiatalon megszerettem ezt az életformát, azóta is tart ez az érzés, és remélem életem végéig meg is marad.

O. J.: Miért éppen a cserkészetet választotta?

B. L. L.: Gyerekként sokat jártam a természetet, sokat olvastam a prérin lovagló cowboyokról, sokszor elképzeltem magam felfedezőként. Lajos atya beszámolója az Amerikában látott nagy kalapos, zöld nyakkendős cserkészekről nagyon megfogott, és máris szerettem volna én is olyan lenni. Lelkesen olvastam mindent, ami a cserkészzel kapcsolatos, annyira, hogy még a *Cserkészen és lesen Magyarországon* című könyvet is megvásároltattam csak azért, mert a cserkész szó szerepelt a címében.

Sok mindenben részt vettem, sok mindent kipróbáltam gyerekként, és úgy érzem, hogy a cserkészlet az egyetlen életforma, ami a mai körülmények között is életre tud nevelni, mindenkinek a saját legjobb tehetségét használva.

O. J.: Minden bizonnyal vannak meghatározó élményei a cserkészéletből, osszon meg párat olvasóinkkal!

B. L. L.: A cserkészeten keresztül rengeteg embert ismertem meg, és nagyon sok helyre jutottam el. Szép számú meghatározó élményben volt részem. Szinte lehetetlen ezeket felsorolni, de azért mégis megpróbálok párat elmondani. A magyaregregyi táborban nagyon fiatal és tapasztalatlan cserkészként nem vezettem tábori naplót. Utolsó előtti nap a táborparancsnok kérte a naplókat, persze volt riadalom és pótolás. Megmaradt az a mondata, hogy a napi jelszót és jelmondatot írjam le, mert a további cserkészéletemben hasznos lehet. Bejött!

Hatalmas élmény volt a cserkész világtalálkozón részt venni, ahol 160 országból 40000 cserkesszel táboroztunk, ismerkedtünk, és láttuk, hogy milyen hatalmas mozgalomhoz tartozunk. Mindenki mindenkire mosolygott, testvérként üdvözlöttük egymást, és úgy éreztük, az egész világ ugyanígy működik.

Meghatározó élmény volt az is, amikor szervezőként vettem részt abban a több mint 600 fős nagytáborban, amelynek keretében szövetségünk fennállásának 20. évfordulóját ünnepelte.

O. J.: Elnöki munkája mellett csapatvezető is. Kérem, mutassa be csapatát!

B. L. L.: Csapatom a 4. sz. Szent István cserkészcsapat, amely 1990-ben Szabó Lajos atya vezetésével alakult Csíkmadarason. A kezdetektől mostanáig településünk lakóinak legalább tíz százaléka tagja volt a csapatnak, és majdnem mindenki közvetlen kapcsolatba került a cserkészettel. Jelenleg közel 50 cserkesszel működünk, öt órsben heti rendszerességgel tartunk foglalkozást.

O. J.: Elnökként egy többezres közösség élére állt. Milyen gondolatokkal, tervekkel kezdte el ezt a munkát?

B. L. L.: Gyerekként sokszor hallottam azt a mondást, hogy „Ha nem kell, küldj mást, ha kell, menj magad!”, és megtanultam, hogy ha valami nem működik jól, akkor azért én is felelős vagyok, és nekem is tennem kell azért, hogy ez a helyzet megváltozzon. Ezért vállaltam a tavalyi vezetői tanácskozás után a nevesítést, és idén februárban a megmérettetést és a munkát, hogy a szövetségünk helyzetét rendezzük. Remélem, hogy vezetőtársaim segítségével sikerül közösségünk életét az alapító által megálmodott ösvénnyel vezetni.

O. J.: Milyennek látja a Romániai Magyar Cserkészszövetség mai életét?

B. L. L.: Szövetségünk jelenleg több mint kétezer cserkészt és több mint háromszáz képzett vezetőt számlál, akik fogadalmunk szerint Isten, hazájuk, nemzetük és embertársaik szolgálatára szentelik életüket.

Nagy felelősség hárul vezetőinkre, hogy a cserkészeszmét nemcsak elméleti szinten tanítsuk, hanem életünkkel példaként éljük is.

Szövetségünk életét segíti a hármasság: elnök (a szövetség életét irányítja, ellenőrzi és képviseli), ügyvezető elnök (a szövetség gazdasági életét vezeti), mozgalmi vezető (a szövetség programjaiért felel). Az elnökség munkáját a következő elnökségi tagok segítik: külügyi vezető, lelki vezetők, etikai bizottság, vezetőképző vezető, titkár.

Szövetségünk a következő egységekből épül fel: cserkész, órs, raj, csapat, körzet, szövetség.

O. J.: Hogyan látja a mai gyerekek és fiatalok cserkészlet iránti érdeklődését? Változott-e ez az évek során?

B. L. L.: A '90-es évek óta figyelemmel követem a gyerekek viselkedését, és úgy látom, hogy a mai gyerekek érdeklődési köre a digitális világ felé irányul, már nem a természet, a kinti játékok keltik fel az érdeklődésüket, hanem az internet, a virtuális világ. Amennyiben mégis sikerül felkelteni érdeklődésüket a cserkészlet iránt, úgy teljesen új világ tárul fel előttük, amely által közösségük számára hasznos személyekké válhatnak.

O. J.: A vezetőknek kellett-e, kell-e változtatni a gyerekek, fiatalok „becserkészésének” stratégiáján?

B. L. L.: Cserkészletünk alapelveit az alapító nagyon jól meghatározta. Ezek semmilyen körülmények között nem változhatnak, de vezetőink legjobb belátásuk szerint minden módszert használhatnak a gyerekek „becserkészése” érdekében. Használhatunk modern keretmesét, új játékokat.

O. J.: Kérem, ismertesse, milyen programsor készülődik a szövetségen belül az új tanévben!

B. L. L.: Minden évben szeptember folyamán tartják csapataink az évnyitókat, toborzókat. Ezeket követik – a csapatokon belüli tevékenységeken túl – a körzeti, valamint országos szintű rendezvények, mint például a Dalos Pacsirta – országos dalverseny, Pentaktív – országos 5 foglalkozás, betlehemi békeláng átadása, közgyűlés és országos cserkészbál, országos cserkésznap, rovásírásverseny, cserkész sportnapok és táborok.

O. J.: Elnökként milyen kívánsága, vágya van az RMCSSZ-t illetően?

B. L. L.: Istenben bízva nagyon szeretném, ha a szövetség az elkövetkező évtizedekben nemcsak megőrizné az alapító által megálmodott célokat, hanem a romániai magyarság alappillére is lehetne, emberebb ember és magyarabb magyar személyiségekkel gazdagítva hazánkat.

„Kiváló pedagógiai módszer”

Kasza Tamás tizenhárom évig volt tagja a Romániai Magyar Cserkészszövetség vezetőségének. Korábban külügyi vezető, ügyvezető elnök volt, 2011–2015 között pedig az elnöki tisztséget töltötte be.

1976-ban született Szamosújváron, szülei egyetlen gyermekeként. Olyan keresztény nevelésben részesült, amit a családban tapasztalt szeretet és pozitív életpélda támasztott alá. Ez nemcsak az elkényeztetéstől óvta meg, de az igényesség felé is vezette. Már korai tinédzserkorától kezdte keresni magának azt a közösséget, amely közelebb volt kialakulófélben lévő értékrendjéhez. A karatétól a táncházig sok mindent kipróbált, minden érdekes volt, de semmi sem volt igazán meggyőző számára...

Ozsvát Judit: Több évig volt az RMCZSZ vezetőségének tagja, négy évig elnöke is. Kérem, foglalja össze a vezetőségben, ill. az elnöki székben töltött idő tapasztalatait!

Kasza Tamás: Meghatározó érzés volt egy mentor mellett dolgozni, tanulni és kibontakozni. Ugyanakkor felemelő és lelkesítő érzés volt csapatot építeni, stratégiákat alkotni, tervezni és velük együtt a végrehajtást elindítani. Elnökként pedig megtapasztaltam az éles ellentéteket is: a vonzást és a taszítást, a magasságot és a mélységet, a feszülést és az elernyedést, a nyugodtságot és a stresszt, a hitet és a hitetlenséget, a harcot és a békét, az elégtételt és a kudarcot, a reményt és a reménytelenséget, a magányt és a közösségi hovatartozást egyaránt... De talán a legmeghatározóbb tapasztalatom a legfőbb áldozat meghozatala volt számomra, lemondani arról, amit a leginkább szeretsz, amire életedet is rátennéd a helyesség és a keresztény értékrend jegyében, a közösség és szervezet érdekében.

O. J.: Milyen munkát jelentettek ön számára a szövetségben belül korábban betöltött feladatkörök?

K. T.: A cserkészszövetség így hangzik: Jó munkát! Én úgy éreztem, hogy mindenben erre kell törekedni, hivatással és elkötelezettséggel. Soha nem könyököltem annak érdekében, hogy tisztségeket és pozíciókat érjek el életemben, éppen ezért elképzelhetetlennek tűnt, amikor 2002-ben – mint derült égből villámcsapás – az egyik választási közgyűlésen teljesen váratlanul javasoltak és megválasztottak külügyi vezetőnek. Megtisztelő és egyben nagy kihívás volt számomra, s bár különleges képesítem nem volt hozzá, lelkesedéssel pótolva kezdtem el a munkát. Részben ismertem a szövetség éppen aktuális helyzetét, és volt bennem egy szilárd elképzelés arról, hogy milyen irányba kellene fejlődni, bővülni, de tudtam, hogy ez csapatmunkát igényel. Létrehoztam egy külügyi bizottság nevű munkacsoportot, meghívva oda hozzám közel álló és mások által javasolt cserkésztestvéreket, akik nyitottak voltak a munkára. Négy év alatt ebből a mun-

kacsoportból nőttek ki a következő elnökség tagjai, de ugyanakkor – meghatározó lépésként – közös munkával sikerült aktualizálni a szabályzatunkat, újragondolni az őrsvezető képzési folyamatot és elindítani az országos vezetőképzést, valamint megszervezni REGE elnevezésű szövetségi táborunkat, mely szinte minden szinten új lendületet adott az erdélyi magyar cserkészeknek. Ha az 1990-es évek elejét az erdélyi magyar cserkészlet hőskorának nevezzük, akkor a 2000-es évek elejét joggal nevezhetjük az újjászervező- és hőskorának.

2007-ben javasoltak, jelöltek és választottak meg az új alapszabályzatunk új tisztségébe, ügyvezető elnöknek, hogy az elnöki munkakört tehermentesítsük. Ebben a folyamatban igen nagy segítséget jelentett számunkra, hogy – a magyar cserkészlet alapértékéin túlmenően – volt egy biztos origónk Gaál Sándor bátyánk személyében, aki nemcsak alapítója, de aktív vezetője, nevelője és 1993–94-től elnöke is volt a Szövetségnek. Hihetetlenül sok mindent tanultam és tanulhatott bárki, aki Sándor bátyánkkal együtt dolgozott, de a legcsodálatosabb az volt, hogy mi is felfedeztük, hogy tőlünk tanulva – s a cserkész örök fiatalság jegyében – ő is sok mindennel gazdagodott.

Szövetségünk és személyes életemben a legnagyobb változást a 2011-es választási közgyűlés előtti időszak jelentette, melyben Sándor bátyánk tudatosította velünk, hogy úgy érzi, megérett az ideje annak, hogy átadja a cserkészszövetség vezetését. Hirtelen bizonytalanokká váltunk, és elkezdtük keresni az ideális elnökjelöltet... Amikor szembe kellett néznem a kihívással, hogy egyedüli jelölt vagyok, nagyon küzdöttem önmagammal. Semmiképp sem tartottam magam annak a jelöltnek, akit én olyan tökéletesen körülhatároltam. Aggasztó volt ugyanakkor az is, hogy ezzel egyidőben munkahelyet kellett váltanom, és túl nagy volt a bizonytalanság, ugyanakkor pedig életem másik nagy változása, az apaság előtt is álltam.

Megtisztelő volt számomra, hogy a sok, nálamnál jóval idősebb és sokkal tapasztaltabb vezető is nekem szavazott bizalmat, így meggondoltan mondtam ki az igent, bízva abban, hogy Isten csakis olyan terhet ró ki az emberre, melyet az képes hordozni.

Az elnök feladata az elnökség munkájának koordinálása, a képviselő, a szerződések és döntések felelősségteljes meghozataláról való gondoskodás, de ugyanakkor a bátorítás és a lelkesítés is. Azt gondolom, akkor vagyunk jó vezetők, ha tudatosan úgy kezdjük el a munkánkat, hogy a folyamat végére megtaláljuk azt, akinek majd átadhatjuk a stafétabotot.

O. J.: Négygyermekes családapaként ön ma is szíven viseli a szamosújvári cserkészcsapat sorsát. Kérem, mutassa be a csapatot, beszéljen annak múltjáról, jelenéről és jövőbeni közös terveikről!

K. T.: 1993 őszén volt az első toborzó, majd 1994. május 8-án negyvenen tettünk cserkészfogadalmat (Liliom, Sas, Párduc, Kéknefelejcs és Mókus őrökbe szerveződve) a szamosújvári ferencrendiek templomában. Elődeink tiszteletére Czetz Jánost választottuk csapatnévadónknak, és tevékenységünket az egykori csapat jogutódjaként kezdtük el, a katolikus és a református egyházak támogatásával, ökumenikus szellemben.

Foglalkozásaink azóta is heti rendszerességűek az őrök számára és havi rendszerességűek a csapat számára. Ezeket a közösség- és kreativitást fejlesztő tevékenységeket a jókedv, a játszva tanulás jellemzi. Kirándulásaink alkalmával a természet világával és a környék jellegzetességeivel ismerkedünk, rendszeresen részt veszünk körzeti, országos és nemzetközi programokon, és mi is szervezünk ilyeneket. A cserkészév fénypontját és megkoronázását a nyári tábor jelenti, ahol kiteljesül és érvényesül a nevelési folyamat.

A legügyesebbek az évek folyamán segédőrsvezető-, őrsvezető-, illetve segédvezetőképzésben részesültek. Eddig több mint ezer fiatal fordult meg a csapatunkban.

Huszonhárom éves csapatéletünk alatt öt olyan megtiszteltetés ért, amely visszagazolta munkánk minőségét és értelmét. 2003-ban, háromszori győzelem eredményeképpen, mienk lett a Magyar Nemzeti Rovásírásverseny vándorszerlege. A rendszeres országos rendezvények szervezéséért Szövetségünk 15 éves emlékünnepe csapataunkat *Szent György-plakettel* jutalmazták. 2007-ben, a 21. cserkész világtalálkozón (Jamboreen) szövetségünk félrajnyi képviselőjében hat cserkészünk kapott helyet. 2010-ben, Szövetségünk emlékévében munkája elismeréseként valamennyi vezetőnk *Puskás Lajos kitüntetésben* részesült, csapatunk pedig hat kimagasló teljesítményért megkapta a *Z. Sebess József emlékplakettet*.

Elnökségem első ciklusának négy évében négy gyerekünk született, így elmondhatom, hogy családunk számára ez igen gyümölcsöző életszakasz volt... De a cserkészlet természetesen nem állt meg itt: a csapatban kinevelt és felnőtt vezetők útbaigazításunk, tanácsaink mentén tovább folytatták és folytatják a munkát. Feleségem átvette a csapat vezetését, én pedig az elem rajzolódó jelek mentén elfogadtam – a cserkészlet tanítását követve – azt az új kihívást, mely által helyi közösségem számára is hasznos lehetek: helyi tanácsosként igyekezve munkámmal és példámmal a keresztény és cserkész értékrendet, valamint a civil szervezetekre jellemző következetes és perspektivikus munkát bevinni a városi tanács munkájába is. És van téli táborunk, nyári táborunk, megyünk túrázni és rendezvényekre, csak most már nem csak kettesben Rózsámmal (feleségemmel), hanem hatosban, gyerekeinkkel. A cserkészlet arra tanít, hogy legyünk hasznos tagjai a társadalomnak, és én hiszek abban, hogy ehhez pozitív és hiteles példával lehet a legjobban hozzájárulni.

O. J.: Hogyan látja, mennyire nyitottak a mai fiatalok a cserkészlet iránt? Miben különböznek társaiktól a cserkész gyermekek és fiatalok?

K. T.: Úgy érzem, a cserkészlet nem véletlenül a világ legnagyobb ifjúságnevelő mozgalma már több mint 100 esztendeje. Most, amikor iskoláinkban egyre inkább a tárgyi tudásra helyeződik a hangsúly, és szinte teljességgel kimarad a nevelés, nagyon fontos társadalmi feladatot kap a cserkészlet. Minden szülő azt szeretné, ha gyermekei egészséges, teljes életet élő emberekké válnának – ebben nagyon hatékony segítséget nyújthat a korosztályi kiscsoportokra, a cselekedve tanulásra és a pozitív vezetői példára hangsúlyt helyező cserkészlet.

A cserkészpedagógia alapjait olyan zseniálisan tette le az alapító lord Baden-Powel of Gilwell, hogy az kiállta már az évszázad próbáját. A folyamatosan és rohamosan változó világban a cserkészlet alapjai és értékei ugyanazok maradnak, ám módszereit folyamatosan az aktuális kor fiataljainak igénye szerint kell alakítani. Nálunk minden eszköz a nevelést és a célt szolgálja, számukra pedig egy új világ lehetősége.

Pedagógusok jelezték vissza, hogy a cserkész fiatalok sokkal aktívabbak, leleményesebbek, kreatívabbak, illemtudóbbak, és sokkal nagyobb a magukkal szembeni és a közösségekben, a közösségért vállalt felelősségérzetük.

Minden kor fiatalja más, de egy dolog közös marad bennük: hihetetlenül kíváncsiak, és nagy az érdeklődésük az új iránt. Csak ezt kell ügyesen és leleményesen kihasználni, és szinte kivétel nélkül mindenki „becserkészhetővé” válik...

O. J.: Miként ajánlaná a cserkészletet a romániai magyar pedagógusoknak?

K. T.: Mint kiváló kiegészítőt az iskolának, mint egyedi alkalmát a pozitív példaképek elültetésére... Mint közösségépítő értékközpontú csapattevékenységet... Mint kiváló pedagógiai módszert... Mint korcsoportokra leosztott izgalmas és dinamikus nevelési tervet... Mint hasznos és motiváló szabadidős tevékenységet... Mint csatlakozási lehetőséget a világ legnagyobb és legsikeresebb ifjúságnevelő mozgalmaéhoz.

„A cserkész megszokásból a még jobbra törekszik”

Kerekes István korábban az RMCSSZ vezetőképző vezető tisztségét töltötte be, 2015 februárjától a szövetség mozgalmi alelnöke. Kolozsváron született és nőtt fel, ott kezdett cserkészkedni is, de néhány éve Csíkszeredában él. A Sapientia EMTE csíkszeredai karán társadalmi kommunikáció és közkapcsolatokból, illetve általános közgazdaságtanból szerzett egyetemi oklevelet. Jelenleg trénerként felnőttképzéssel, civil szervezetek fejlesztésével, illetve ifjúsági vezetőképzések szervezésével foglalkozik.

Ozsváth Judit: Kérem, vázolja tömören a cserkész-múltját!

Kerekes István: Legelőször a kilencvenes évek elején találkoztam a cserkészlettel Kolozsváron, amikor a nővérem a Dobri János cserkészcsapat kiscserkészeit kezdte vezetni. 1994 őszén történt az, hogy nálam négy évvel nagyobb iskolatársaim elkérettek minket tornaóráról, és egy csomó érdekes játékot játszottak velünk, majd megkérdezték, hogy akarunk-e rendszeresen hasonló játékokat játszani, cserkészfoglalkozásokon részt venni? Így kezdtem az osztálytársaimmal közösen cserkészkedni; első cserkész táborom 1995-ben Kidén volt. Néhány évvel később kiderült, hogy iskolánkban meg akarják szüntetni a magyar tagozatot, s a magyar anyanyelvű tanárok velünk, nagyobb diákokkal közösen ültek le gon-

dolgozni az ezt megakadályozó stratégiákon. Akkor indult be a magyar iskolaújság, a néptáncsoport, a rendszeres kirándulás és több minden, ami vonzóbbá tette az iskolát a magyar diákok számára, és biztatóan hatott, hogy mégis hozzánk iratkozzanak, ne a színmagyar iskolákba. Tizenegyedikes diákként ekkor – többek között – rám hárult az a feladat, hogy az iskolában megszervezzem a 117-es számú Dónát cserkészcsapatot, hogy ezzel is hasznos szabadidő-tevékenységet biztosíthassunk az oda járó diákoknak. 2000 nyarán, érettségi után nyílt alkalmam arra, hogy segédvezető-képző képzésre iratkozzam be, miután megtapasztaltam, hogy mindenféle képzés nélkül, saját erőből szinte lehetetlen jól vezetni egy cserkészcsapatot. A vezetőképző elvégzése után, 2002-ben kezdődött számomra a komolyabb cserkészmunka, azóta minden évben részese voltam a szövetségben zajló képzési folyamatoknak, és országos szinten is rendszeresen vállaltam munkát. 2008 májusban kértek fel a főtítkári feladatok ellátására a Szövetségben, majd 2011 februárjától a vezetőképző vezetőjévé választottak, 2015 február óta töltöm be a mozgalmi vezető feladatkörét.

O. J.: Az RMCSSZ-en belül a képzési-nevelési rendszert is koordinálja. Milyen elvek mentén szerveződik ez a munka, és miben áll?

K. I.: Mozgalmi vezetőként hozzám tartozik a szervezeten belül minden, ami a fiatalok nevelésével és annak továbbfejlesztésével kapcsolatos. Ide tartozik a szövetségben lévő vezetők képzése, az új cserkészcsapatok indítása, a szövetségben zajló programok és rendezvények összehangolása, nevelési segédanyagok elkészítése és kiadása, pedagógiai fejlesztések, és mindaz, ami ezen felül egy országos méretű szervezetnek a jellemnevelő feladatait előremozdítja. Ezt a munkát természetesen szerteágazó volta miatt lehetetlen lenne egyedül végezni, több szakvezetővel csapatban dolgozunk. Ez a csapat a vezetőképző vezetőből, a nevelési vezetőből, az új csapatokért felelős vezetőből, illetve a lelki vezetőkből áll.

A lelki vezetők felelnek azért, hogy a szövetségben zajló munka a megfelelő lelkiesség jegyében történjen, és a cserkészlet megmaradjon keresztény mivoltában. Az új csapatokért felelős azért dolgozik, hogy Erdélyben minél több új cserkészcsapat tudjon alakulni, és azok munkáját segítse mindaddig, amíg azok maguktól képesek lesznek önálló cserkészcsapatként tevékenykedni. A nevelési vezető feladata új segédanyagokat kidolgozni, és az országos programokat összehangolni a nevelési céloknak megfelelően.

A vezetőképző vezető elsősorban azért felel, hogy a szövetségben tevékenykedő fiatalok megfelelő szintű és minőségű képzéseken vehessenek részt, és ezáltal hatékonyan tudjanak náluk fiatalabbakkal foglalkozni. Ez kettős eredményt szül: szervezeti szempontból ez biztosítja a vezetői utánpótlást és ezáltal a hosszú távú fennmaradást és fejlődést, másrészt pedig (és talán ez a fontosabb!) a cserkészlet fő tevékenységének, a nevelésnek ilyen módon való megvalósulását segíti. A képzésen résztvevő fiatalok megújult világgéppel, elhivatottsággal dolgoznak odahaza, és segítik a csapataikban zajló munkát, de az sem elhanyagolható, hogy ők maguk is sokat fejlődnek mind önismeret, mind tudás szintjén. Ez a munka együttesen viszi a cserkészszövetséget a kitűzött társadalmi jövőképe felé: a társadalmat és ezen belül az erdélyi magyarságot életrevaló, aktív és tetteikért felelősséget vállaló egészséges emberek alkotják.

O. J.: Milyen jelentősége volt és van az ön életében a cserkészetnek? Miért éppen a cserkészetet választotta?

K. I.: Nagy jelentősége volt – nehéz ezt megfogalmazni, röviden összefoglalni. Alapjában véve egy olyan megtartó közösségbe kerültem bele hetedik osztályosan, amire akkor nagyon nagy szükségem volt. És nagyon nehéz azt mondani, hogy tudatosan választottam a cserkészetet. Túl fiatal voltam ahhoz, hogy életfogytig tartó életmódként értelmezve, tudatos döntést hozhattam volna. Egyszerűen csak jól éreztem magam abban a környezetben, társaságban, és a többit hozta magával az élet. Nagyon nehéz lenne azt elképzelni, hogy mi lett volna velem, ha nem cserkészkedek. Az biztos, hogy az önbizalmam és a másokban való bizalmam fele ekkora lenne, kevésbé lenne fontos számomra a mindennapok természetesen megélt istenhite, nem értenék ennyire az emberek, a fiatalok nyelvén és fele ennyi barátom lenne... Mindenki számára fontos, hogy tudja, ha bajban van, akkor van, aminek nekivesse a hátát. Ezt a biztonságot és nyugalmat adta nekem a cserkészet közössége. Természetesen ott volt és van a családom is, de ez arra még ráépült, és felerősítette, mondhatnám megsokszorozta a szüleim nevelői munkáját.

O. J.: Miként szervezik a cserkész vezetőképzőket? Mi kell ahhoz, hogy valaki cserkészvezető legyen?

K. I.: A cserkészetben a kiscsoportos tevékenységek képezik a nevelési munka alapjait. Ezeket a körülbelül nyolcszemélyes kis csoportokat hívjuk őröknek, amiket egy, a csoporttagoknál két–négy évvel idősebb őrvezető vezet. Ez különösen fontos, mert sokkal hatékonyabban, hitelesebben tud példát mutatni a fiataloknak egy olyan valaki, aki korban közel áll hozzájuk, mint az, aki náluk jóval idősebb.

Néhány őr képez egy rajt, ezeknek a munkáját irányítja a rajvezető, és több raj munkáját irányítja a csapatvezető. Természetesen ez az ideális felépítés, vannak kisebb csapatok is, ahol hiányzik a raj, mert csak néhány őrnyi gyermek van összesen, és a csapatvezető fogja össze mindenkinek a munkáját. Az, hogy mire bízunk az adott feladatokat, nagy mértékben függ a csapatban zajló munkától. Ismét az ideális helyzetet fogom ábrázolni, ugyanis afelé törekszünk haladni. Az őröt képesített őrvezető vezeti, és munkáját segíti a segédőrvezető, a rajt képesített segédvezető vezeti, a csapatot pedig a képesített csapatvezető. Persze előben ez is sokszor másként alakul... Lehet, hogy a rajt éppen egy tapasztaltabb őrvezetőre bízzák, vagy a csapatot egy segédvezető irányítja. A megfelelő képzést ugyanis nem könnyű elvégezni. Az amúgy teljesen logikus felépítés talán bonyolultnak hangzik, de mutatok egy táblázatot, legegyszerűbben azt nézve válik érthetővé:

Egység elnevezése (létszám)	Megbízás/ki vezeti?	Feladata	Képzési szint/Képesítés	Képzés hossza
	Segédőrvezető	segíti az őrvezetőt	Segédőrvezető képesítő	6 hónap
Őrs (kb. 8)	Őrvezető	vezeti, neveli az őröt	Őrvezetőképző	12 hónap

Raj (kb. 20–40)	Rajvezető	irányítja az ŐV-k munkáját	Segédvezető-képző	16 hónap
Csapat 20+	Csapatvezető	Vezeti a csapatot, irányítja a nevelési és adminisztratív munkát egyaránt	Cserkészvezető-képző	8 hónap

Jelenleg a cserkészszövetségben segédőrsvezető, őrsvezető és segédvezető képzések zajlanak, ettől felfele a többi magyar cserkészszövetséggel közösen szervezzük a képzéseket. A képzések több találkozási alkalomból és az azok között elvégzendő feladatokból állnak, amiknek az elmulasztása a képzésből való kiesést jelenti. A találkozási hétvégék a képzés szintjétől függően változnak, de mindenik képzés fontos része a tábor. Ez a képzési alkalom jelenti a legnagyobb kihívást mind a résztvevőknek, mind a szervezőknek, hiszen sok képzést, illetve azok különböző igényeit kell összehangolni a lehető legmegfelelőbb módon. Az idei évben például 438 személy volt a 16 napos vezetőképző tábor lakója hat különálló, de egymást befolyásoló altáborba szerveződve. A résztvevők képzését, illetve a tábor logisztikai részét összesen 130 vezető és tizenhat évnél idősebb cserkész biztosította.

Ezen kívül még van egy másik típusú képzés is, amit a több évvel ezelőtt kezdtünk el szervezni, külső igény hatására. Mi alapozó felnőttképzésnek hívjuk, de magyarul ez annyit jelent, hogy egy hétvégés képzési alkalmon esélyt biztosítunk azon 18 év feletti személyek számára, akik érdeklődnek a cserkészlet iránt, de nem volt alkalmuk mélyebb betekintést nyerni a cserkészéletbe, hogy többet tudjanak meg a munkánkról, és ha akarnak, bekapcsolódjanak. Amennyiben a képzés végére úgy érzik, hogy mindaz, amit láttak, megtapasztaltak, tetszik nekik, cserkészfogadalmat tehetnek, és bekapcsolódhatnak egy csapat munkájába, vagy akár dönthetnek úgy is, hogy majd ahol tehetik, kívülről segítik a cserkész munkát.

Képzéseket évente szervezünk. Általában év végén hirdetjük meg, és január–februártól kezdve indulnak a képzési hétvégék. A felnőtteknek szóló alapozó képzést viszont – igény szerint – bármikor tarthatjuk.

O. J.: Milyen a jó cserkészvezető?

K. I.: Nagyon tág ez a fogalom. Szerintem minden emberből válhat jó cserkész, jó cserkészvezető. Ugyanakkor az is igaz, hogy tökéletes cserkészvezető nincs, mert mindig van hely a jobbnak. Az biztos, hogy a cserkészvezetőnek meg kell tanulnia csapatjátékosként dolgozni, megbízni a környezetében, törekednie kell arra, hogy folyamatosan fejlődjön, és tanuljon saját hibáiból. Igyekeznie kell jó példát mutatni, mert a nevelésnek ez alapfeltétele, és ami nagyon fontos: szeretettel kell fordulnia Isten, önmaga és a környezete felé.

O. J.: A cserkészlet tehát életforma, amiből gondolom, nehéz „kilépni”. Miről ismerzik meg a cserkész-ember?

K. I.: Véleményem szerint ez egy nagyon nehezen megválaszolható kérdés. Szerintem a cserkészlet szépsége éppen abban rejlik, hogy nem lehet teljesen kilépni belőle. Persze abba lehet hagyni az aktív cserkészkedést, ki lehet esni a szervezetből, de éppen azért, mert a legfőbb célja a nevelés, az ember lelkében mindig ott marad a nyoma. Nagyon sok ember élete alakul úgy, hogy felnőtt korában már nem tud aktív cserkészként tevékenykedni a szervezetben. A fiatal korában szerzett meghatározó élményeket viszont ott hordozza belül, és amikor dönteni kell, megszólalnak a régi emlékek, tapasztalatok. Hogy miről ismerzik meg? Nem tudnám pontosan meghatározni, hiszen minden ember más, és másként éli meg a cserkészletet. Az talán minden cserkészben közös, hogy „megszokásból” a még jobbra törekszik...

O. J.: Melyek a mai kihívások (ha vannak ilyenek) a cserkészélet különböző „lépcsőfokain”?

K. I.: A kihívás minden korosztálynak más és mégis azonos a magyar cserkészeten belül. Abból ered ez, hogy Gróf Teleki Pál szavaival élve, a cserkész alapvető mindennapi kihívása az, hogy „Több Telik Tőlem”. Tehát minden magyar cserkész számára, korától függetlenül az alapvető kihívás az, hogy a korának megfelelő feladatokat még igényesebben, még ügyesebben, a korábbi önmagához képest még jobban el tudja végezni. Folyamatos verseny ez önmagunkkal, a saját kényelmünkkel és néha a társadalom megszokásaival szemben is.

O. J.: Milyennek látja a jelenlegi romániai magyar cserkészgenerációt? Miként tekint a cserkészjövőre Erdélyben?

K. I.: Ez attól függ, milyen szempontok alapján nézem a mai cserkészeket. Egyrészt nagyon szerencséseknek tartom, és irigylem is őket, mert nagyon sok olyan lehetőség adódik számukra, ami számunkra annak idején nem adatott meg, és hiányzott nagyon... Ugyanakkor azt is tudom, hogy pont a sok lehetőség zavarja, nehezíti vagy teszi lehetetlenné a döntést, hogy mindenben részt vegyenek, amiben szeretnének. Ha viszont azt nézem, hogy mekkora harcot kell vívniuk a társadalommal és annak lehúzó erejű eszközeivel, akkor azt gondolom, hogy sokkal keményebbek kell legyenek, és komolyabb élményekre van szükségük, mint néhány évvel ezelőtt. Az, hogy az utóbbi években megsokszorozódott és folyamatosan növekszik a képzésekre bejelentkező fiatalok száma, hogy nagyon kemény feladatokat végeztek el, és kemény harc árán bent maradtak a képzésben, optimista álláspontra helyez. Tudva azonban azt, hogy a felgyorsuló világ hatására mi is egyre gyorsabban és jobban kell végezzük a feladatunkat, azt gondolom, hogy a kitűzött cél elérése érdekében nagyon kemény, munkával teli időszaknak nézünk elébe.

O. J.: A nevelési kérdések vonatkozásában milyen terveket tart szem előtt?

K. I.: A cserkészeten belül, megalakulása óta, azt tartjuk, hogy a nevelés elsősorban példa. Hiába mond valaki valamit, ha azt életével nem képes szemléltetni. Éppen ezért a cserkészletben az egyik legfontosabb elemet a példát mutató vezetők jelentik. Joggal kérdezheti bárki, hogy ha ennyire jó ez a mozgalom, akkor miért nem terjedt még el Erdély minden kis szegletébe? Azért, mert nagyon nehéz elkötelezett felnőttet találni, aki

hajlandó a cserkészeti pedagógiai módszereit megérteni, megtanulni, és a cserkészeti, illetve a fiatalok érdekében áldozatos munkát vállalni... és mindezt teljes mértékben önkéntesen.

Ettől függetlenül teljes mértékben optimista vagyok ebben a kérdésben is. Az elmúlt évek során egyre több felnőtt kapcsolódott be, és általuk egyre több fiatalnak nyílt esélye arra, hogy megismerkedjen a cserkészeti jellemnevelő erejével. Éppen ezért egy lassú, de folyamatos létszámfejlődésről beszélhetünk az elmúlt hat-hét évben, a tavaly elértük a 2500 résztvevőt, és emellett sikerült a módszertani eszközeinket is felfrissíteni, megújítani. Ez a létszámbeli fejlődés ahhoz vezet, hogy egyre több felnőtt vezető gondolkodik azon, hogy miként tudjunk még jobb, még hasznosabb programokat biztosítani a fiataloknak. Így egyre több segítőtőre támaszkodva, egyre jobban tudunk koncentrálni arra is, hogy a lehető legfrissebb pedagógiai, andragógiai és pszichológiai módszerekre alapozva fejleszteni és napra készen tartani tudjuk az eszközeinket. Természetesen az öt alapvető cserkészeti módszer nem változik, de a módszertanunk kiegészül az erőszakmentes kommunikáció eszközeitől egészen a pozitív fegyelmelés módszeréig minden új kutatási és fejlesztési eszközzel. Nem véletlen, hogy a kimondottan pedagógusoknak szervezett Alapozó felnőttképzési hétvégéink során annyi pozitív visszajelzést kaptunk a résztvevő pedagógusoktól. Örömeinkre szolgált, hogy a visszajelzések alapján a több évtizede tanári-tanítói munkát végzők számára is hasznos információkat, használható tudást tudunk biztosítani a képzés folyamán.

Ezeknek a fényében a jövőbeli tervünk: még tovább erősíteni és folytatni ezt a szerves fejlődési, terjeszkedési folyamatot. Minél több, a fiatalok értékrendjének, készségeinek és tudásának fejlesztése érdekében elkötelezett felnőttet bevonni, őket fejleszteni és a cserkészmozgalom jellemnevelő eszközeit minél szélesebb körben ismertetni, hogy az erdélyi magyar társadalom értékes és felelős vezetőikkel és tagokkal gazdagabban képes legyen helytállni a kihívásokban.

„A cserkészeti életforma”

Györgyjakab Tímea a Romániai Magyar Cserkészszövetség külügyi vezetője. 1984-ben született Nagybányán, ott érettségizett, majd a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem Történelem és Filozófia Karán tanult tovább. Az alapképzés után magiszteri, majd doktori tanulmányokat folytatott jelenkori történelem szakon.

Az egyetemi tanulmányok idején teaszaküzletben dolgozott, utána pedig egy közvélemény-kutatással foglalkozó intézet munkatársa volt. Ma férjével együtt Sepsiszentgyörgyön élnek. Férje szintén cserkész, a szövetség ügyvezető elnöke. Tímea jelenleg teljes állású édesanya, a hároméves Palkó és egyéves Borbála mellett.

Györgyjakab Pál-István a Romániai Magyar Cserkészszövetség ügyvezető elnöke, 1984-ben született Sepsiszentgyörgyön, ott érettségizett, majd a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Fizika Karán tanult tovább. Jelenleg informatikusként dolgozik.

Ozsváth Judit: Mindketten tagjai az RMCSSZ vezetőségének, de a szövetséggel való megismerkedésük a gyerekkorukig vezethető vissza...

Györgyjakab Tímea: 1996-ben ismerkedtem meg a cserkészzettel az egyik osztálytársnőm révén, akivel elmentem a 15-ös számú Gróf Teleki Sándor cserkészcsapat egyik foglalkozására. A heti foglalkozások megragadtak, részt vettem életem első nyári táborában, majd a próbaévetelente után fogadalmat tettem. Még most is számtalan mozzanataira emlékszem annak

az első tábornak, Nagybányától nem messze, a Lápos-szorosban voltunk, esténként ropogott a tábortűz, és gyönyörű csillagos volt az ég... Felejthetetlen, amikor az ember először tapasztalja meg ezeket. De ugyanolyan felejthetetlen és életre szóló volt a koltói Teleki-kastély kertjében tett fogadalom is. Nehéz szavakba önteni, milyen érzés volt az, amikor elmondtam a fogadalom szövegét, majd odajött a csapatvezetőm, és kezet fogott velem, mondva, hogy „cserkésztestvéremmé fogadlak”... Tizenkilenc éve minden alkalommal jelen van ez az érzés, amikor megújítom a fogadalmamat. Az évek során, számos tábor és rendezvény után eljutottam oda, hogy már én mondatom azt, hogy „cserkésztestvéremmé fogadlak”. Vezetővé válásom 1999-ben kezdődött el, amikor elvégeztem az I. Partiumi Őrsvezetőképzőt, majd 2010-ig a nagybányai csapatban őrsöt vettem, besegíttem a csapat irányításába. Kolozsvárra kerülve inkább csak nyaranta vettem részt a csapatéletben, de szerencsére nem csak nyaranta voltam cserkész... Bekapcsolódtam a szövetségi rendezvények, programok szervezésébe, és kiképzőként a vezetőképzés lebonyolításába. 2010-től, véglegesen is elkerülve Nagybányáról, a 138. számú Wass Albert felnöttcserkész-csapat tagja vagyok. Ez év végén jött a felkérés az egyik vezetőtanácsi ülésen, hogy elvállalnám-e a következő elnökségi ciklusban a külügyi vezetői tisztséget. A felkérésre igent mondtam, és ezzel újabb fejezet vette kezdetét. Az új feladatok teljesítése mellett 2011-ben elvégeztem a segédvezetői képzést is.

Györgyjakab Pál-István: 1997-ben tettem fogadalmat a sepsiszentgyörgyi 40. számú Szent György cserkészcsapatnál. Édesanyám az egyik szentmisén a hirdetéseknek hallotta, hogy a plébánia csapata tagokat toboroz. Arra gondolt, a cserkészlet biztosan megfelelően felhasználja a fölös energiáimat. Kolozsvári egyetemistaként volt néhány év

kihagyás a cserkészéletet tekintve, majd újra elkezdtem bekapcsolódni a csapatok életébe, de legfőképp az országos szintű szövetségi életbe, elsődlegesen a párom biztatására. 2011-ben főtitkári tisztséget is kaptam a munka mellé, ez nemcsak egy teljesen új feladatkört jelentett, hanem egy lehetőséget is arra, hogy egyre jobban megismerjem az erdélyi civil szerveződések. 2012 őszén ügyvezető elnöke lettem a szövetségnek, aztán többször is újraválasztottak erre a tisztségre.

O. J.: Miként formálta életszemléletüket, személyiségfejlődésüket a cserkészet? Miként folyt bele tanulmányaikba és mindennapi életükbe?

Gy. T.: A cserkészetnek sokat köszönhetek. Nem ez az ember lennék ma, ha nem ismerkedtem volna meg a cserkészettel. Azt szoktuk mondani, hogy a cserkészet életforma, és ez így is van. Nem csak egy szabadidős tevékenység, egy hobbi, hanem életszemlélet, egy módja annak, amiként a világra tekinthetünk. Hogy mit is jelent számomra a cserkészet?! Életreszóló társat, barátokat, a nevetéstől legördülő könnyeket, imára kulcsolt kezét, teletömött hátizsákot, lobogó lángot, virradatig tartó beszélgetéseket, önbizalmat, bátorságot, reményt.

Amikor ilyesmiről kell beszélnem, az alapító, Baden-Powell (Bi-Pi) jut eszembe: „A cserkészet nem valami homályos vagy bonyolult tudomány, inkább mosolygós játék, ha helyesen fogod fel. Egyszermind nevelő hatású, és alkalmas arra, hogy (akár az irgalmasság) gazdagítsa azt is, aki ad, és azt is, aki kap.”

Ennél szebben talán nem is lehetne megfogalmazni.

A cserkészközösségben eltöltött évek mindenképp meghatározóak volt számomra. Aktív és tartalmas életre tanított. Cserkésztestvérek között szoktuk kérdezni viccesen: „Unatkozni?! Mi az?”

Tanulmányaim során a cserkészettel „szakmai” szempontból is foglalkoztam. Doktori tézisemben az 1990–2008 között működött erdélyi magyar civil szervezetekkel foglalkoztam, és ennek kapcsán az egyik esettanulmányom az RMCSSZ-ről szólt. Ilyen módon is próbáltam publicitást adni a cserkészetnek és a szövetségnek.

O. J.: Emeljenek ki néhányat a lehangsúlyosabb cserkészélményeik közül! Mit jelentettek ezek az önök számára?

Gy. T.: Nagyon sok minden jutott eszembe e kérdés kapcsán: emberek, helyek és sok-sok nevetés, sok meghitt pillanat. Ha az utcán látunk egy embert egymagában, látószólag ok nélkül, szélesen mosolyogni, talán furcsán nézünk rá. Lehet, néha ránk is furcsán néznek az emberek, mert mindig akad egy emlék, amin szélesen elmosolyodunk. Szerencsés vagyok, hogy ilyen közösségnek vagyok a tagja.

A cserkészetnek köszönhetően jutottam ki először külföldre. A csapattal részt vettünk a 2000-ben Esztergomban szervezett Millenniumi Emléktáboron. Hihetetlen élmény volt 1200 cserkészzel együtt csatakiáltani! Ekkor láttuk a *Veled Uram* rockopera ősbemutatóját, és ekkor voltam először sétarepülésen. Egy kis négyszemélyes géppel vittek körbe Esztergom fölött.

De az a jó a cserkészletben, hogy nem csak az ilyen „nagy” dolgok tudnak felejthetetlenek lenni. Nagybányán évekig vezettem lány őrsöt. Őrsöm tagjai eljutottak ahhoz a korhoz, hogy bejelentkezhetnek őrsvezetőképzőbe, néhányan sikeresen el is végezték azt. – Az őrsvezető képzésben az egyik feladat szerint fogalmazást kell írni *Miért szeretnék őrsvezető lenni?* címmel. Emlékszem, hogy késő éjszaka olvastuk ezeket a fogalmazásokat a kiképző társakkal. Az egyik írásnál nagyot dobbant a szívem, hiszen az őrsöm egyik tagja ezt írta: „azért szeretnék őrsvezető lenni, hogy olyan legyek, mint az én őrsvezetőm.” Azt hiszem, hogy egy vezetőnek nem kell ennél több. Ekkor éreztem, hogy jól végzem a munkámat, megérte dolgozni, napról-napra készülni.

Talán furcsán hangzik, de a saját esküvőm is kicsit „cserkészélmény” volt. Hagymányainkhoz híven, cserkésztestvéreink cserkészdíszben voltak jelen a templomi szertartáson. Sok szép pillanat volt, de amikor a templomi szertartás végén körbevettek minket, és elénekelték az Áron-áldást, nagyon megható volt – hatványozottan éreztem, milyen jó, hogy vannak!

Gy. P.-I.: Az esküvői cserkészélmény számomra is nagyon kedves emlék.

O. J.: Kérem, ismertessék a cserkesszövetségen belül vállalt funkcióikkal járó feladataikat!

Gy. P.-I.: Az RMCSSZ felső vezetősége háromtagú: az elnök, az ügyvezető elnök és a mozgalmi vezető alkotja. Az ügyvezető elnök és a mozgalmi vezető egy-egy kis csapatot koordinál, a szakvezetőket, velük egészül ki az elnökség. Az ügyvezető elnök koordinálja a gazdasági vezető, a főtitkár, a fundraiser, a külügyi vezető és az irodavezető munkáját, míg a mozgalmi vezető a vezetőképző vezető, lelki vezetők (katolikus és protestáns), a PR koordinátor és az új csapatokért felelős vezető munkáját. Az ügyvezető elnök dolga, hogy a szervezet jól haladjon, biztos lábon álljon, gyakorlatilag megadjon mindent a mozgalmi résznek, hogy az tehesse a dolgát. Sok egyeztetéssel, tervezéssel és rengeteg felelősséggel jár.

A külügyi vezető a szövetség külkapcsolataiért felel, főként a cserkészkapcsolatokért, fenntartva a kommunikációt a testvérszövetségekkel, melyeket a Magyar Cserkészszövetség Fóruma tömörít.

O. J.: Mi motiválja önöket abban, hogy ma is aktív szerepet vállaljanak a szövetség életében?

Gy. T.: Hiszek abban, hogy jó az, amit teszek, ez motivál a leginkább. Amikor vezetőtársaim panaszkodnak, és fogadkoznak, hogy nem csinálják tovább, ezt szoktam mondani nekik: „Jó, rendben, hagyd abba, de mutass nekem egy olyan dolgot, aminek nagyobb értelme van, ami többet tud adni.” Úgy érzem, hogy ilyen nincs. A gyerekek nevelésébe (a jobb jövőbe) fektetett munkánál minek van nagyobb értelme? És ebben a munkában nem vagyunk egyedül, a jó Isten ott van mellettünk, és vezet minket a helyes úton, csak ki kell tartani mellette, még akkor is, ha néha nehéz.

Ez a motiváció édesanyaként sem hagyott alább, a gyerekeimnek is meg akarom adni azokat a felejthetetlen élményeket, melyekben nekem volt részem, és ez arra ösztönöz, hogy tovább dolgozzak az erdélyi magyar cserkészetrért.

Külügyi vezetői munkaköröm két részre oszlik. Egyrészt feladatomban a kapcsolattartás az országon kívüli és belüli cserkészszövetségekkel (ez az úgynevezett cserkészkülügy), másrészt pedig az elnökkel együtt képviselem a szövetséget a többi civilszervezet felé. Feladatkörömhöz tartozik a levelezés lebonyolítása, a szövetségen kívüli rendezvények meghirdetése, az oda utazó kontingens kiválasztása, kapcsolattartás a Magyar Cserkészszövetségek Fórumával és részvétel a Fórum ülésein.

Gy. P.-I.: Az alap gondolat, amely máig valahol mélyen bennem motoszkál, 2000-ben fogalmazódott meg bennem igazán, amikor elkerültem őrsvetető képzésre. A lényege az a felismerés, hogy meg kell köszönnöm azt, hogy annak idején a 9–10. osztályos fiúk arra áldozták a nem kevés szabadidejüket és tudásukat, hogy belőlem, az akkor, '97-ben friss cserkészből a legjobbat kihozzák. És talán nem is lehetne másképp megköszönni, hálát adni az Úrnak, minthogy magam is igyekszem lehetőséget teremteni arra, hogy másokból is kihozzuk a jobbat.

Ügyvezető elnökként a szövetség mint szervezet működtetése a feladatomban, beleértve az irodát, a számvitelt, az ingatlanokat, alkalmazottakat, a belső ügyvitelt.

O. J.: Milyennek látják a mai fiatalok cserkészethez való viszonyulását? Látnak-e ebben különbséget a korábbi generációhoz képest?

Gy. T.: Ugyanazt a kíváncsiságot látom a cserkészetről a mai generációban, mint a korábbiakban. Nyilvánvaló, hogy manapság sokkal több programon vehet részt a fiatal, mint néhány évvel ezelőtt. Ez „konkurrencia” lehet a cserkészettel szemben, de aki közel enged magához a cserkészetről, akinek alkalma adódik beleszólalni abba, az ugyanazzal a lelkesedéssel fog cserkészni, mint a régebbi generációk.

Itt megemlíteném, hogy a magyar cserkészetről egyik jellemvonása az, hogy a cserkész az élete végéig cserkész marad. Sok külföldi szövetségben „ki lehet öregedni” a cserkészetről, de nálunk nem. Szövetségünkben jelen vannak a kiscserkészek (7–10 év között), a cserkészek (11–14 év között), a felfedezők (15–17 év között), a vándorok (18–22 év között), a felnőttek (23 év fölött) és az öregcserkészek (50 év fölött).

Fontos tudni, hogy a cserkészetről nem „gyerekjáték”, nem múlik el egyszerre a gyermekkorral. Nem csak egy szép elmélet az, hogy a cserkészetről életforma, hanem felnőttként (is) ezt nap mint nap gyakorolni lehet. Cserkészetről lehet viselkedni, amikor az ember reggel bemegy a munkahelyére, cserkészetről lehet viselkedni és gondolkodni, amikor az ember családot tervez, vagy egyszerűen elmegy az üzletbe kenyéret venni. A napi jótett, az egyeneslelkűség, a testi és lelki tisztaság nem csak gyerekeknek szól, felnőttként kell ezeket igazán gyakorolni.

Gy. P.-I.: Nem különbséget, inkább kihívást látok. Teljesen más eszközökkel kell megszólítani a mai fiatalokat, egyre nagyobb hangsúlyt kell fektetnünk az online szereplésre, a digitális marketingre. A sikeres megszólítás után már elég, ha a jelentkező az első programba beleszól.

O. J.: Mit jelent – bármely időben – igazi cserkésznek lenni?

Gy. T.: Igazi cserkésznek lenni akkor kell, amikor nincsen rajtunk a nyakkendő, amikor nem feszül rajtunk az egyenruha. Az igazi cserkész az, aki otthon, a munkahelyén vagy az utcán is cserkészként tud viselkedni. Én nem a nagy dolgokban látom mindent, hanem inkább apróságokban. Ha a munkahelyen főzök magamnak egy bögre kávé, megkérdezem a kollégát, hogy ő kér-e, és nem azért kérdem, mert elvárok valamit cserébe, hanem azért, mert jólesik érte valamit tenni. Fontosnak tartom, hogy tudjak rámosolyogni valakire, ha látom, hogy nincs a legjobb kedvében, tudjam megköszönni az eladónak, hogy ideadott valamit, még akkor is, ha tudom, hogy ez a dolga, ezért fizetést kap, tudjak türelmesen sorba állni stb. Apróságok ezek, de sokkal szebbé tudják tenni bárki napját. Az igazi cserkész számomra az, aki szívből tud örülni, akiből sugárzik a jó, akivel jólesik beszélgetni, vagy csak mellette ülni és együtt hallgatni, aki nem folyton panaszkodik, hanem keresi a megoldásokat. Az igazi cserkésznek van hite, tud a jó Istenhez fordulni.

Az egyik cserkészénekünk jó válasz erre a kérdésre: „Láb, mely hangtalanul lépked,/ Szem, mely mindig mindent lát,/ Fül, mely hallja szél, ha rezdül,/ Szív, mely megérzi más baját./ Üdv néked cserkésztestvér,/ Erről ismerek rád!”

O. J.: Milyen kvalitásai vannak a jó cserkészvezetőnek?

Gy. T.: Teleki Pál főcserkészként azt hagyta ránk, hogy a vezetés elsősorban példa. A jó vezető példa a vezetettjei szemében, példa gondolkodásában, magatartásában, tetteiben, hitében.

Sok kvalitást fel lehet sorolni, ha ideális képet szeretnénk festeni a cserkészvezetőről: felkészült, türelmes, magabiztos, határozott, jó kedélyű, igazságos... és mennyi mindent lehetne még mondani! De leginkább: a jó vezető szereti azt, amit csinál, hisz abban, amit tesz. Nem kell tökéletes embernek lenni, hogy jó vezető legyen valaki, hanem akarni kell tenni a vezetettekért, ahogyan a fogadalmunkban is mondjuk: „minden lehető megteszek”. Megteszek mindent, ami tőlem telik, hogy jól vezessem örsöm, rajom vagy csapatom. Ahol ez a hozzáállás van a vezetőkben, ott virágzik a cserkészlet, ott jó csapatok vannak.

Gy. P.-I.: A jó vezető elsősorban jó ember, aktív részese közösségének, amelyben él, szereti azt, amit csinál, és szeretetből végzi önként vállalt munkáját. Ez nem könnyű, és sokszor nem egy hálásnak tűnő feladat, pedig a gyümölcse annál édesebb, minél több mosoly van a gyermekarcokon.

O. J.: Kérem, jellemezzék a romániai magyar cserkészek és a szövetség munkáját! Milyen súlypontokat emelnének ki? Hol látnak gyengébb szálakat?

Gy. T.: A Szövetség és az erdélyi magyar cserkészlet napjainkban – hála a jó Istennek! – felívelő pályán van. Számos cserkészünk van, működő csapataink, egyre több képzett vezetőnk, rendszeres országos rendezvényeink. Nagy előrelépést jelentett az egyetemes egyenruhaingünk és cserkésznyakkendőnk. Mindezzel a fejlődéssel a programok

száma is megnőtt, a munka mennyisége hatványozódott. Mozgalmi szempontból csapataink megerősítésére kell fektetnünk a hangsúlyt, hogy ez a léptékű fejlődés mindenhol megvalósuljon, szervezeti szempontból pedig meg kell teremtsük a hátteret – mind anyagi, mind humán erőforrás szempontjából – a munka akadálymentes folytatásához.

Gy. P.-I.: Egyre nagyobb az érdeklődés az új csapatok iránt, és ez jó, mert pozitív visszajelzésként éljük meg azt, hogy munkánk eredményeként mások is felismerik a cserkészet adta előnyöket. Ezzel párhuzamosan egyre hangsúlyosabb az igény a különböző, eddig központilag szervezett programok regionális szintre emelésére.

O. J.: Kérem, állítsunk össze egy rövid, de meggyőző „reklámot” a cserkészetről a mai gyerekeknek, fiataloknak!

Gy. T.: Kíváncsi vagy rá, hogy mi a cserkészet? Szeretnéd tudni, hogy azok a zöld nyakkendősök miért mosolyognak olyan huncutul, amikor egymással találkoznak? Szeretnéd tudni, hogy mi az az összevisszaság, amit torkuk szakadtából kiabálnak? Egyszerű, gyere és ismerkedj meg egy életrevaló kalanddal!

Gy. P.-I.: Tudod, hol a határ? Gyere, és fedezd fel!

„A cserkészkedés segít helyesen »betájolódni« az igazi értékekre”

Simó Gáspár római katolikus lelkipásztor, a csíkszeredai Segítő Mária Római Katolikus Teológiai Líceum lelki igazgatója, a Romániai Magyar Cserkészszövetség római katolikus lelki vezetője. Kevéssel pappá szentelése előtt, 1999 tavaszán tette le cserkészfogadalmát. Jelenleg a csíkszeredai 105. sz. Kájoni János cserkészcsapat vezetője.

Székelylengyelfalván született 1969 májusában, a család hatodik gyermekeként. Az elemi iskolát szülőfalujában, a középiskolát Székelyudvarhelyen végezte. Fémforgácsoló szakmunkás lett, majd esztergályosként dolgozott. Kötelező katonai szolgálaton is volt, ahol sokat tanult a közösség javára végzett munkáról. Leszerelés után könyvelői tanfolyamot végzett, majd anyagkezelő ellenőrként dolgozott. Közben lassan érlelődött benne a döntés, hogy pap legyen.

„Minden jó volt, de valami hiányzott” – mondja. Aztán döntött, és 1992-ben elkezdte a teológiai tanulmányokat Gyulafehérváron. Pappá szentelése után négy évig Brassóban volt segédlelkész, ahonnan 2003-ban helyezték jelenlegi szolgálati helyére, a csíkszeredai Segítő Mária Római Katolikus Teológiai Líceumba.

Ozsváth Judit: Milyen körülmények között ismerkedett meg a cserkészzel, és miént épül be mindennapjaiba ez az életforma?

Simó Gáspár: Kerekes László egyházjog tanárom, ma kézdívasárhelyi plébános volt az „oka“ annak, hogy cserkész lettem. Ő mindig úgy köszönt: „Dicsértessék a Jézus Krisztus! Jó munkát!”

Többször megtörtént, hogy éppen akkor találkoztunk, amikor ebéd után pihenni vagy játszani készültem, s elváláskor így köszönt nekem. „Ennek milyen baja van? Talán tudja, hogy most éppen pihenni akarok, s ezt helyteleníti, noszogat?” – ilyenekre gondoltam, akkor ugyanis még nem tudtam, hogy így köszönnek a cserkészek.

Abban az időben a kispapok közül sokan cserkészek lettek a Pongrácz Szent István csapatban, melyet László alapított. Jártak portyákra, rendszeres őrsi foglalkozásokra. Hatodéves voltam, amikor jelentkeztem, s elkezdtem cserkészkedni. Éppen akkor, amikor a legtöbb tennivalóm volt. Ma azt mondom: Istennek legyen hála ezért! Vannak dolgok az én életemben is, amiket utólag másként tennék, de ez nem tartozik azok közé, bár sok harcomba, lemondásomba, lelki-szellemi-anyagi odaadásomba került. Az idők folyamán magamnak fogalmaztam meg, s aztán többször el is mondtam, hogy az élet olyan, mint egy kifestőkönyv. Az ábrák, körvonalak megvannak, de mi festjük, színezzük ki. A jó Isten a cserkészlet által nekem nagyon szép, színes ceruzákat adott a kezembe. Gyönyörű, ami bennem a cserkészlet által történt. A telítettség, teljesség érzését tapasztaltam meg e lelkiség, mozzalom által.

Akkoriban a teológiai főiskolai őrsi foglalkozások nyomán ez fogalmazódott meg bennem: „Végre egy módszer, egy példa arra, hogy miként kell közösséget összehozni, alapítani, működtetni, benne élni!”

A dévai 55. számú Kőműves Kelemen cserkészcsapat cserkészeivel együtt próbáztam, s tettem fogadalmat 1999-ben. Ez az esemény nagyon jelentős volt számomra. Tizenhárom év távlatából elmondhatom, hogy az újoncév és a fogadalom díszes „mondatkezdő” volt számomra. Ma is emlékszem László Attila parancsnok önmagát felülmúló türelmére, amikor – például – a kicsi fia hisztizett. Láttam, hogy ő nagyon feszült, de mégsem dorgálta, utasította rendre a kisfiút, a csattogtatás, kioktatás elmaradt. Ehelyett először egy önmagába néző embert láttam, majd egy szelíd szavú, türelmes apát hallgattam. Attila példáját szeretném követni... Mert a nevelői munka bennem, velem kezdődik. Aztán kell hozzá felelősség, tudás, önnevelés, önuralom. Igen, önuralom, mert – miént Elie Wiesel is említi – a szeretet útján való járás és előbbre haladás érdekében ez az egyetlen „uralom”, amire törekedni kell. Antoine de Saint-Exupéry Citadella című könyvében (amit éppen az említett eset idején olvastam) ezt írja: „Aki uralkodik, de közben nem képes saját magán uralkodni, nevetséges trónbitorló.” Bensőmet mélyen megragadta akkor a szeretetnek az az aspektusa, amit Szent Pál így fogalmazott meg: „A szeretet türelmes, a szeretet jóságos [...], haragra nem gerjed, a rosszat föl nem rója.” (1Kor 13, 4–5)

Első dispozióim (1999-ben) a brassó-bolonyai plébániára szólt. Itt alapítottam a 105. sz. Szemlér Ferenc cserkészcsapatot, amely a megalakulástól számított három éven belül több mint hatvan cserkész közössége lett. Csodálatos nyomokat hagyott mindnyá-

junkban ez a közösség, a mindenféle munka, ténykedés. Tudtam, hogy nem maradhatok ott mindig, ezért igyekeztem felnőtteket is bevonni a közösségbe, akik majd tovább viszik a „lángot”. A csapatot ma Kovács Károly és Máté Tibor vezeti, de az egykori cserkészek közül is többen belenőttek a vezetésbe (például Pataki Erika, Nagy Róbert és mások). Örvendek, hogy ma is él e csapat.

A Csíkszeredába való áthelyezésem után a Segítő Mária Római Katolikus Teológiai Liceumban is csapatot alapítottam. A 126-os számot kaptuk, mert a Romániai Magyar Cserkészszövetség 1990-es alapításától kezdve ez volt a 126. csapat, amelyik kérelmezte a szövetségbe való bejegyzését. A Kájoni János nevet választottuk.

2007-ben Sepsiszentgyörgyön tisztképzőn vettem részt, bár nem volt – ma sincs még – segédtszti képesítésem.

Nagy-György Attila lelkészársam ajánlására 2004-ben a cserkészek képviselőjévé neveztek ki, a szövetségben pedig elvállaltam a katolikus lelkivezetői tisztséget. Kónya Tibor és Borbándi András református lelkészekkel együtt szervezzük a VELE (Vezetők lelkinapjai) és a CSELEN (Cserkész lelkinapok) programokat, de más országos rendezvényekre is eljárók.

O. J.: A cserkészlet nyilván sajátos szint ad papi hivatásának. Kérem, beszéljen erről is!

S. G.: Igen! Főleg bensőleg „színez”, tölt ki emberekkel, kapcsolatokkal, feladatokkal, élményekkel, értelemmel, célokkal. Azzal együtt, hogy tanítok, és ellátom a spirituális teendőket az iskolában, én a cserkészletben gondolkodom. Bennem van édes és keserű pillanataimban, szabadidőmben, munkámban. Úgy érzem, hogy egyre jobban megértem az életet ajándékba adó jó Istent, egyre inkább bele nővök, hasznos részévé válok a misztikus testnek, amelynek feje, Jézus Krisztus ezt mondta: „Azért jöttem, hogy életük legyen és bőségben legyen.” (Jn 10, 10)

Pap akartam lenni. Miután cserkész lettem – „A cserkész, ahol tud, segít!” törvényünk szerint – egyre inkább törekszem szolgáló pap lenni. Jézus édesanyja is azt mondta: „Íme, az Úr szolgálóleánya!” (Lk 1, 38) Sokszor átgondolom Jézusnak a tanítványaival való kapcsolatát, a lábmosás eseményét. Földi élete vége felé a Megváltó lehajolt, megmosta tanítványai lábát, majd utána mondta: „Példát adtam, hogy amit én tettem, ti is tegyétek meg. [...] Ha ezt megértitek, s tetteitekben ehhez igazodtok, boldogok lesztek.” (Jn 13, 15; 17)

Az önértelmezés életmagatartáshoz vezet, az életmagatartás pedig életpéldául szolgálhat. Jézusnál így volt ez. És Jézus példája is sokakat segített.

Boldog pap vagyok, és ebben a cserkészletnek nagyon nagy szerepe van. Persze emberként, papként és cserkészként sem vagyok a tökéletesség, a megérkezetttség fázisában. Így van ez jól!

O. J.: Milyen feladatokat jelent a lelkivezetői, csapatvezetői munkakör?

S. G.: Lelkivezetőként, de cserkészként is úgy kell jelen lennem enyéim körében, hogy előzőleg töltődtem, készültem, átgondoltam. Mert kell tudjak adni, elől járni...

Ezen kívül kell tudjak elfogadni, értékelni, hívni, érdekeltté tenni, gazdagítani, bátorítani, de szabadon engedni is. Aztán kapcsolatban kell lennem emberekkel, akiknek segítségét tudom kérni abban, amit nem tudok megtenni vagy ami közös ügyünk.

Az iskola diákjainak lelkivezetőjeként a következő feladataim vannak: előkészítem a IX–XII. osztályosok heti szentmiséit, majd ugyanezt az V–VIII. osztályosoknak, csü-törtökön este pedig a kollégistáknak. Az esti programokat szervezem: hétfőnként szentírásolvasás, keddenként zsolozsma, szerdán szabad ima, alkalmanként szentségimádás, vezetett meditáció. Délutánonként a lelki beszélgetések és a gyóntatás terén állok a diákok rendelkezésére. A tanárok, a szülők és a gyerekek – korosztályonkénti – lelkigyakorlatát is én szervezem. A kollégákkal, az igazgatósággal egyeztetünk az időpontokról, esetenként az ötletekről is, de nagyon sok tépelődésembe, előkészületi munkámba kerül egy-egy program kivitelezése.

Csapatvezetőként az újoncokat tanító őrsvezetőkkel kollaborálok, alkalmanként csapatfoglalkozásokat, portyákat szervezek.

Szövetségi lelkivezetőként szervezem az említett Ve+Le és CSELEN országos programokat, de rendszeresen kiveszem a részem az őrsvezetőképző hivatástisztázó lelkigyakorlatának megtervezéséből, kivitelezéséből, segíték a betlehemi lángosztásban, a körzeti cserkésznapok kivitelezésében, jelen voltam a MAJNEM és a SZINTE szövetségi nagy-táborokon, stb.

O. J.: Kérem, mutassa be jelenlegi cserkészcsapatát!

S. G.: Csapatunk létszáma állandóan változik, hol fogyunk, hol gyarapszunk. Az idén tízen nőttek ki a csapatból, mert elvégezték a XII. osztályt, és tizenketten nőttek bele a próbázás és fogadalomtétel által. Jelenleg több mint ötven fogadalmat tett cserkészem van, az elballagott, de a csapattal kapcsolatot tartókat beleértve. A tagok túlnyomó része X–XII.-es. Az idei tanév toborzója után 18 IX. osztályos, 14 V. osztályos jelentkezett, hogy szeretne foglalkozásokra járni. Ez nagyon jó szám. Sok munka lesz velük, de vannak képzett és lelkes őrsvezetőim, csapattagok, akik melléjük állnak a cserkészév folyamán. Minden évben megszervezzük a csapattáborot, amelynek lebonyolításában nagy segítségünkre van Csíki Emese tanárnő, aki a háttérmunkákban nyújt támogatást.

A cserkészidény szeptembertől augusztusig tart. Az V. és IX. osztályokból többen elkezdi a foglalkozást, de aztán – talán a követelmények, a rendszeresség vagy esetleg az igények, az elképzelések (amiket én nem tudok kielégíteni), a más programokkal való ütközés, ingázás miatt – sokan lemorzsolódnak. Nem baj. Kezdek kinőni abból, hogy sokat mérgeledjem e fölött. Kicsiknek hetente egy, nagyoknak kéthetente két óra foglalkozás van, és közben portyákat szervezünk. Továbbá van téli tanyázás, s amint említettem, nyári táborozás. Részt vettünk történelmi, hely- és környezetismereti vetélkedőkön, takarítási akciót szerveztünk (a somlyói kegyhelyen többször is), a Mária út kialakításában is szerepet vállaltunk, széthordjuk a betlehemi lángot stb. Tesszük a tőlünk telhető Jézusért, hogy Robert Baden-Powell végakarata szerint szépítsük a világot. Ő annak idején így fogalmazott: „Igyekeztek ezt a világot egy kicsit jobb állapotban magatok mögött hagyni, mint ahogy találtátok.“

Fontosnak tartom az országos cserkészrendezvényeken való részvételt, ezért amint tehetem, viszem őket ezekre. Azt tartom, hogy az intenzív, igazi cserkészkedéshez három dolog kell: belső elköteleződés a fogadalom és a törvények mellett, csapat, közösség – rendszeres jelenlét a foglalkozásokon és az országos rendezvényeken való részvétel. Ehhez még hozzájön – a jövőépítés és a gyarapodás érdekében – a folyamatos vezetőképesség. Az utolsó 2015–16-os idényben csapatomból ketten vettek részt a Romániai Magyar Cserkészszövetség által szervezett őrsvetetőképzőn, amit el is végeztek.

O. J.: Hogyan látja, mennyire vonzó a mai gyermek/fiatal számára a cserkészlet? Akik ezt választják, miért teszik?

S. G.: Ovidius mondása értelmében: amit nem ismerünk, azután nem is vágyódunk. Vannak olyanok, akik egy-két évig cserkészkednek, de amikor az ő részükről odaadás, elköteleződés kellene, az, hogy teljesen beleélve magukat fogadalom- és törvényközelítő életet éljenek, rendszeresen foglalkozásokra és országos rendezvényekre is járjanak, akkor abbahagyják. A gyerekek kb. hetven százaléka ilyen. Nem kell ezen csodálkozni, hiszen sok szülőnek is az az elképzelése, hogy a cserkészlet gyerekeknek való foglalkozás, és egy-két év után kinőnek belőle. Az ilyenek nem értették meg a lényegét. Nem győzöm hangsúlyozni, hogy a cserkészletből nem lehet kinőni. Az Isten, a haza (nemzet) és az embertárs szolgálatából, szeretetéből soha nem lehet kinőni. Legfeljebb olyan lehet, hogy valaki nem veszi komolyan ezeket.

Azok, akik megértik a foglalkozásokon, táborokon, tevékenységeken keresztül, hogy a cserkészlet az értékek mentén zajló életfolyamat, hogy szellemet, lelket, testet nevelő, egészségesen tartó közösségi életformát jelent, azok számára nincs vonzóbb dolog, jelenőség, mint a cserkészlet. Ehhez a tapasztalathoz azonban odaadás, kitartás kell. Az is meg lehet, hogy amíg ezt belátják, megélnék pár fájdalmas mélypontot, csalódást, kudarcot...

O. J.: Miként neveli a cserkészlet a gyermek/fiatal lelkét?

S. G.: Hadd mondjak egy sántító hasonlatot: a cserkészlet olyan a gyermek vagy fiatal számára, mint a karó a paradicsompalánta számára. Eleinte csak nézi a gyerek, a fiatal (de én is így voltam 29–30 évesen!), hogy miről is van szó, aztán „rákattan”, s csak később fedezi fel, hogy stabil, belső tartást ad az életének.

Ha az ember malomba megy, s ott ténykedik, lehetetlen, hogy ne legyen lisztes –, ha valaki cserkészkedik, lehetetlen, hogy ne formálódjon a lelke, szelleme.

Hosszú lenne arról beszélni, hogy mit is csinálunk a cserkészletben. Akit komolyan érdekel, nézzen utána. Most csak felsorolásszerűen: keresztény hitéletre, magyarságtudatra, önismeretre, közösségi életre, hagyományaink ápolására, játékosra, környezet-tudatos magatartásra, belső értékek fejlesztésére, felelősségre, segítségnyújtásra, önállóságra, áldozatvállalásra, fejlődni akarásra, ismeretek és képességek továbbadására, boldogságra törekszünk, s olyan foglalkozásokat tartunk, melyeken ezeket át tudjuk adni, meg tudjuk éreztetni velük.

A cserkészkedés segít helyesen „betájolódni” az igazi értékekre. Szerintem a cserkészlet a foglalkozások, a közösség által önismeretben jobbak kortársaiknál, ezért öntuda-

tosabbak, a közösség életében jobban részt vesznek, bátrak, van véleményük, képesek az együttműködésre, alkalmazkodóbbak, és még sorolhatnám.

O. J.: Kérem, mesélje el legemlékezetesebb cserkészélményeit!

S. G.: Felejthetetlen az a Rower-próba (akkor még így hívtuk), amit Csíkcsomortán határában, az erdőben kellett végigcsinálnom. Egy egész éjszaka a szabad ég alatt...

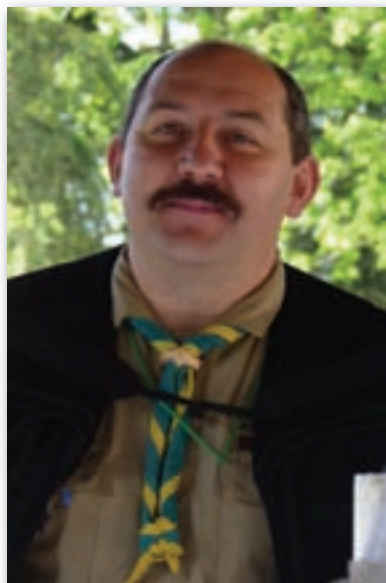
Nagy élmény volt 2010-ben a MAJ'NEM, majd 2015-ben a SZINTE emléktábor. Mindenképp emlékezetesek voltak. Kép és hanganyagot találhat bárki a világhálón, ha beírja a Google-keresőbe a „majnem 2010”, vagy a „Szinte 2015” kifejezést. Sok emlék elevenen él bennem.

Igen nagy boldogság számomra, amikor több év után viszontlátom valamelyik cserkészt, s azt tapasztalom, hogy derék lánnyá, ifjúvá fejlődött.

O. J.: Milyen meghívóval invitálna egy mai gyermeket/fiatalt a cserkészek soraiba?

S. G.: „Keresed a tartalmas, szép, vidám élet lehetőségét? Szeretnél jó ember lenni, jó barátokat találni? Egyáltalán... – szeretnél boldog lenni? Légy cserkész, és mindez megvalósul!”

„A cserkészletben látom a legmegfelelőbb rendszert a gyerekek neveléséhez”

Kónya Tibor Nagyenyeden élő református lelképítész. 2007 és 2011 között a Romániai Magyar Cserkészszövetség református lelkivezetője volt, majd a szövetség nevelési vezetője, utána a mozgalmi vezetői tisztségben tevékenykedett. Jelenleg a RMCSSZ nagyenyedi vendégházát, a Svájci Ház Hosztelt vezetik feleségével, részben önkéntesen, s a helyi cserkészcsapatban tevékenykedik.

A Fehér megyei Székelykocsárdon született. Nagyapja református lelkész, édesanyja tanárnő volt, így már gyermekkorától részese lehetett a nevelési kérdésekről szóló vitáknak. A székelykocsárdi általános iskola után a nagyenyedi Bethlen Kollégiumban érettségizett. Érettségi után erdészmérnöki szakon szeretett volna továbbtanulni, de nem sikerült a felvételi. A katonaságnál egy „cserkész” szakaszhoz került, ahol sok olyan ismeretre tett szert, aminek ma is hasznát veszi a cserkészletben.

A katonaság ideje alatt érlelődött meg benne a döntés, hogy – megelégedve a kommunista világot – elhagyja az országot. Magyarországra akart szökni, de végül egy ortodox teológiai főiskolára készülő katonatársával megejtett beszélgetéssorozat után (mely

során a református hit védelemre szorult) a teológiai tanulmányok mellett döntött. Így kívánta szolgálni Istent és az erdélyi népet. A katonaságból leszerelve, 1989-ben felvételizett a Protestáns Teológiai Intézetbe, de csak 1990-ben nyert felvételt. Harmadév után az akkori erdélyi református püspök, dr. Csiha Kálmán olyan önkéntesek jelentkezését kérte, akik hajlandók „tűzoltó” munkára olyan gyülekezetekben, ahol szektásodás, elrománosodás vagy egyéb probléma tapasztalható. Jelentkezett, és – egy évre megszakítva teológiai tanulmányait – a Mezőségekre került segédlelkészi szolgálatra. Magyarpalatkai lelkesége végül hét évig tartott, ezalatt befejezte a teológiai tanulmányokat, de – saját bevallása szerint – rengeteget tanult az ottani emberektől is. A lelkészi szolgálat mellett tanított az iskolában, néptánccsoportot szervezett, színdarabot rendezett, kirándult a gyülekezet gyerekeivel és fiataljaival, szervezte a magyar nyelvű oktatást, iskolabuszokat működtetett, farmot hozott létre, ami mindezeket a tevékenységeket fenntartotta. Közben családot alapított, vallástanárnő feleségével négy gyermeket nevelnek: Előd 17, Csenge 15, Virág 13 és Sarolt 9 éves.

Hétévi szolgálat után Vajdaszentiványra, egy ezerlelkes gyülekezetbe került, ahol hasznosíthatta a palatkai fiatalokkal való munkálkodás terén megtanultakat. Vajdaszentiványon öt évet tevékenykedett, majd megpályázta a nagyenyedi kollégium iskolalelkészi állását – ma is itt szolgál.

Ozsváth Judit: Kérem, ismertesse eddigi és jelenlegi cserkésztevékenységeit!

Kónya Tibor: A cserkészzel először egy kolozsvári koszorúzáson találkoztam, de buta, „pionírkodó” társaságnak néztem őket, s hátat fordítottam a témának, elfelejtettem az egészet. Majd Vajdaszentiványon megkeresett egy idős tanár, s rávett, hogy az egyházközösségben támogassam egy cserkészcsapat beindítását. Ekkor ismertem meg igazán, s kerültem közel e nevelési formához. Iskolalelkészi pályázatomban már az állt, hogy a cserkészletben látom a legmegfelelőbb rendszert a gyerekek keresztyén és öntudatos magyarságtudatban való neveléséhez.

Enyeden elindítottuk a cserkészcsapatot, s jelenleg körülbelül száz gyerek vesz részt a csapat tevékenységeiben, s részesül e nevelési forma áldásaiban. Csapatunk, a 121. számú Bethlen Gábor cserkészcsapat megalakulása után több csapat is szerveződött a vidékünkön, s létrejött a Nagyenyed-körzet, aminek vezetője voltam 2011-ig.

Hat évig református lelki vezetői, két évig nevelési vezetői, négy évig mozgalmi vezetői tisztségeket töltöttem be a Romániai Magyar Cserkészsövetségénél. Jelenleg, a szövetség egyetlen saját tulajdonú ingatlanának, a nagyenyedi Svájci Ház Hozstelnek a vezetését, lábra állítását bízták rám, mivel a Nagyenyeden vásárolt ingatlanhoz kellett egy „gazda”, aki szemét, idejét – s néha szívét-lelkét – az ingatlan mellé teszi. Azt szeretnénk, ha a Svájci Ház nemcsak a cserkész-rendezvények esetében, hanem a kívülről érkező igények esetében is megfelelné az elvárásoknak, s a működtetéséből származó jövedelem idővel a szövetségben végzett nevelési munkához nyújtana anyagi biztosítékot.

O. J.: Hivatalos diplomával rendelkező képző. Mi indította arra, hogy hivatalos képzéseken vegyen részt, csapatot alapítson, körzetet hozzon létre?

K. T.: A magyar cserkészletben két szinten működik a vezetőképzés: a gyerekek és a felnőttek szintjén. A cserkészek őrökbe vannak szervezve, s élükön a gyerekektől pár évvel nagyobb őrsvezető áll. Az ő munkáját segíti, illetve őt helyettesíti a segédőrsvezető. A felnőttek számára a segédvezetői képzés az első lépés, ezt követi a cserkészvezetői képzés.

Én azért végeztem el a hivatalos képzéseket, mert bár sok mindent már addig is szinte „cserkésziesen” szerveztem, vezettem, szükségét éreztem annak, hogy a dolgok a helyükre kerüljenek. Végül még nagyon sok mindent tanultam, többet, mint amire eredetileg számítottam.

A csapatunkat 2004-ben indítottuk, s még abban az évben részt vettem a szövetségünk Partiumban szervezett őrsvetőképzőjén. Itt kezdtem belelátni mélyebben abba, hogy mekkora fába vágtam a fejszém. A következő évben jelentkeztem a felvidéki segédtisztképzésre, de közben eltörtem a bokámat. Végül síbakancsot húztam a gipszes lábamra, és azért is elvégeztem a képzést. Következő évben visszahívtak kiképzőnek, s abban az évben feleségem is elvégezte a kiscserkészvezető-képzőt.

2007-ben végeztem el a cserkésztszisztiképzőt, s ezzel tulajdonképpen végigmentem a cserkészletben gyakorolt felnőtt vezetőképzés folyamatán.

Felvidéki vezetőképzési tapasztalatomra támaszkodva javasoltam és vezettem is az Erdélyben immár négy alkalommal megszervezett segédőrsvető-képzőt (SÖV). 2009-ben pedig az őrsvető-képző erdélyi újraindításakor felvállaltam a táborvezetést.

O. J.: Kérem, mutassa be csapatát!

K. T.: A gyerekek három korosztályra osztva vesznek részt a programjainkon. Az I–IV. osztályos kiscserkészek kezdő őrseit feleségemmel, Kónya Gyöngyivel szervezzük, a rajvezető Zudor-Mezei Ágnes. A kiscserkészek jelenleg kb. 30-an vannak. A cserkészraj vezetése az én feladatomban, itt kb. 40 gyerekekkel dolgozunk. Ezen kívül van még egy IX–XII. osztályos diákokból álló rajunk, s összesen tizenegy olyan felnőtt tett cserkészfogadalmat, aki vállalta, hogy többet-kevesebbet segítve a csapat mellé áll.

Foglalkozásaink hetente vannak, egy-egy raj őrseinek ugyanazon a napon. Idén szerdán du. van a IX–XII.-es vándor és kósza cserkészek rajfoglalkozása, csütörtök du. pedig a kiscserkészek és a cserkész-korosztály foglalkozásait tartjuk. A foglalkozásokat az idén ősszel a Református Egyházkerület által a rendelkezésünkre bocsátott épületben tarthatjuk, az iskola szonzedéságában. Csapatunk nagyon kötődik az iskolához, a tagok 99 százaléka a kollégiumban tanul. A heti foglalkozások mellett kb. havonta vannak portyáink, ezeket nagyrészt az őrsvetők vezetik, én esetleg a szervezésben segítek. Részt veszünk az országos rendezvényeken – támogatjuk a vezetőképző táborok megszervezését ezen kívül a saját csapattáborainkat szervezzük: téli tábor, nyári nagytábor, kiscserkész tanyázás, vízi tábor, őrsvetői rodeo, idén lesz őszi táborunk, tavaszi táborunk. Két országos rendezvénynek is a mi csapatunk a házigazdája. Egyik a CSELEN (Cserkész Lelki Napok), ez hangsúlyosan vallásos rendezvény, a másik a Pentaktív. Utóbbi alkalmával fűrészes-faragásra, kenyérsütésen és disznóvágáson való részvételre adunk lehetőséget a résztvevő gyerekeknek. Ezek a rendezvények nehezen valósulhatnak meg anyagi támogatás nélkül, ezért működtetünk egy egyesületet is (Pro Teneris Egyesület), melyen

keresztül pályázunk és adományokat gyűjtünk. Büszkén mondhatom, hogy eddig egyetlen cserkészünk sem maradt ki semmilyen programból az anyagiak miatt, a legelesettebb családból származó gyerek is részt vehet bármiben, mert szerzünk ehhez támogatást.

O. J.: A szórványban minden bizonyos hangsúlyosabb szerepe van a cserkésznek az identitás alakításában, ill. megőrzésében...

K. T.: Szerintem nem csak szórványban, mindenhol fontos az, hogy a gyerekeket ne külön neveljük istenhitre, magyarságtudatra, természetszeretetre, hanem mindez egységesen jelenjen, valósuljon meg az életükben. Ehhez szerintem a cserkészlet adja a legjobb keretet. Nem helyettesíti a vallásórát, a hittant, a magyar történelemtanítást sem, de kiválóan integrálja azokat a gyerek életébe. A gyerekekkel együtt éli meg az őrsvetető, a felnőtt, a többi cserkész ezeket, s mint ezek a nagyobbak, olyan lesz majd ő is... Ez a példa sokkal több, mint néhány jobban vagy gyengébben sikerült óra!

Mint a legtöbb szülő, én sem szeretném, ha gyerekeim véletlenszerűen, tömbházak tövében összeverődött bandákhoz tartoznának, de szeretném, ha mégis tartoznának valahova: a gyerekek közösségéhez. S amit az én gyerekeimnek szeretnék, azt kell elősegítenem a többi gyerek esetében is. Itt tudom, hogy kik a gyerekek barátai, tudom, mivel foglalkoznak. Velünk parittyáznak, ijaznak, ott vagyunk, mikor barátkoznak, s az az igazi nevelés, amikor nem elmondjuk, hogy mit tegyenek, hanem látják azt, hogy más miként él, előttük van a követhető példa. S itt az is „vagány” gyerek lehet, aki udvarias, aki segítőkész, aki nem olyan „bolti csirke”. Az őrsvetető akár templomba is együtt megy a „haverokkal”, s ettől még „menő” gyerek, jó íjász, lovas, biciklis stb.

O. J.: Négygyermekes családapá, így egészen biztos, hogy a cserkészlet „befolyik” családi életükbe is. Miként élik ezt meg családi szinten?

K. T.: Nálunk mindenki cserkész... Kilencéves kislányom már tizenöt cserkész táborban volt. Sokszor az otthoni ebéd, a vacsora, vagy éppen az esti ima cserkész módra történik. Máskor 17 éves fiam, vagy 15, 13 éves lányaim figyelmeztetnek: ne haragudjak, vagy ne szidjam őket – ez nem tartozik a cserkészpedagógiához... Az öltözék, a táskák, a mindennapi felszerelésünk szinte mind igazodik a cserkészéletmódhoz. Talán a legnehezebb az, hogy nyaranta – sokakkal ellentétben, akiknek van két-három hónapjuk arra, hogy „csak” a családjukra figyeljenek – mi nehezen tudunk kiszorítani magunknak két-három ilyen hetet... S bizony, a sok cserkészprogram után ritkán marad pénzünk családi programokra is. De ha mindenki egyet ért ezzel, akkor ez is megoldható. Idén – sok gondolkodás után – tengerre mentünk, de olyan cserkésziesre tervezve: egy kölcsön-hálókocsival, sátorral. S a végén egyöntetű megállapítás volt: eddigi legjobban sikerült családi nyaralásunk sikeredett belőle.

O. J.: Kérem, ossza meg olvasóinkkal legjelentősebb cserkészélményeit!

K. T.: Hála Istennek, rengeteg szép élményem van. Egyik legszebb az, hogy olyan katolikus papokkal találkoztam, akikkel nem külön tisztásokra vonultunk, hanem egy asztalnál miséztünk, és osztottuk ki az úrvacsorát. És tudtuk, hogy ez Neki nagyon tetszett...

Egyetlen gyerek sem érezte azt, hogy őt át akarják téríteni, s így mindegyikük erősödött hitében. Ezek az alkalmak olyanok, hogy szinte remeg a levegő...

Másik: világleletemben úgy tudtam, hogy a jezsuiták nem csípi a reformátusokat. Ehhez képest az is megtörtént, hogy jezsuita rendházban, jezsuita kegyszerekből oszthatam úrvacsorát református cserkészeknek, miközben azon gondolkodtam, hogy mennyi mindent veszítenek azok, akik nem lehetnek tagjai egy olyan közösségnek, ahol valóban Isten van a középpontban, s őt keressük, néha az erdőben, néha a református vagy a katolikus templomok valamelyikében vagy éppen vonaton, hosszú utazás közben... S ezek „csak” a hit-élmények...

Volt még olyan, hogy vízi táborban tutajjal ereszkedtünk le a Maroson, méteres víz-eséseken, vagy téli tábor a Retyezátban, ahol az a gyerek, aki négy-öt évvel ezelőtt a cserkészcsapatban tanult meg sízni, profi mutatványokat tudott produkálni a sípályán. Megható volt az is, amikor a pedagógus nagymama nyilvánosan köszönte meg az őrsvezetőnek a másodikos unokájával való foglalkozást. Vagy: éjjeli támadások megtervezése, kivédése, lovagtáborban négy nap kemény verseny után a győztes pontok felajánlása az „ellenfélnek”, miközben mindenki sírva fakad. Fialok, akik már „kinőttek” a csapatból, de visszahallom, hogy abból élnek és virágoznak, előléptetik őket, munkahelyet kapnak annak alapján, amit a cserkészcsapatban kezdtek, itt kaptak! És még ezer ehhez hasonló...

O. J.: Avasson be közeljövőbeli cserkészterveibe!

K. T.: Csapatunkban a rendszeres munkát kell folytatni: eljárni a fentebb említett körzeti és országos rendezvényekre, s folyamatosan törekedni a cserkészmunka minőségére! Ehhez elő kell teremteni az anyagi háttérrel, szükséges a folyamatos vezetőképzés és erős élményeket kell biztosítani, minőségi programokkal. Kiscserkészeknél erősíteniünk kell, a cserkész korosztályt legalább szinten kell tartani...

Ami a szövetséget illeti, vinnem kell a Svájci Házat, forgalmát növelni kell, hiszen a minőségi munkához szükséges az anyagi háttér...

És jó lenne további közelebbi munkatársakat kapni az egyházainktól, cserkészpápok, lelkészek személyében.